

Nr 273.

Av herr **Ingeström** och herr **Larson, Edward**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fördelning av automobilskattemedel.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 170 föreslås vissa ändringar i gällande förordning om fördelning av automobilskattemedel. De föreslagna förändringarnas väsentliga innebörd är, att väghållningsdistrikten skola komma att tillförsäkras ett fast, årligt bidrag av dessa medel uppgående till 10 procent av distriktets verkliga kostnader för såväl vägunderhåll som vinterväghållning och förvaltning.

Det måste hälsas med tillfredsställelse att väghållningsdistrikten sålunda komma att erhålla ett direkt underhållsbidrag av automobilskattemedel utan ingivande av arbetsplan och kostnadsberäkning och efter i stort sett samma enkla förfarande, som tillämpas för utfående av det ordinarie statsbidraget till vägunderhållet. Inom de lokala vägförvaltningarna och bland landets väghållningsskyldige har alltsedan automobilskattens tillkomst med växande styrka hävdats kravet på att regelmässiga bidrag av automobilskattemedlen borde tillföras det egentliga vägunderhållet som gottgörelse för det ökade slitage, trafiken med motorfordon medfört å praktiskt taget hela landets vägnät. Allmänt har också hysts den uppfattningen, att de hittills tillämpade grunderna för fördelningen icke varit ägnade att främja en rättvis utjämning av de bördor, som genom den ökade väghållningstungan drabbat de väghållningsskyldiga. På grund av villkoret om viss motprestation från vägdistriktet för varje bidrag av automobilskattemedlen har snarare verkan varit den motsatta.

Genom den nu av Kungl. Maj:t föreslagna anordningen undanröjas helt visst hindren för en ur ovan angivna synpunkter mera ändamålsenlig användning av automobilskattemedlen. Vi ansluta oss också i stort sett till vad i propositionen anförts som skäl för de ändrade bestämmelserna. Emellertid hålla vi före, att det föreslagna fasta bidraget av 10 procent är för lågt för att tillnärmelsevis fylla kravet på en tillbörlig lättnad i vägdistriktens av motortrafiken försakade ökade tunga. Såsom med styrka framhölls i de motioner, vilka vid 1925 års riksdag väcktes i denna fråga, är denna ökade tunga så stor att den svårligen kan, som hittills skett, lastas på de väghållningsskyldige utan en väsentlig del bör bäras av den trafik, som är orsaken till de ökade kostnaderna. Den lättnad, som beredes genom det i propositionen föreslagna tillskottet anse vi vara alltför ringa. Jämväl med hänsyn till storleken av den del av automobilskatte-

medlens sammanlagda belopp, som för det ifrågavarande ändamålet skulle tagas i anspråk, ter sig det föreslagna underhållsbidraget ganska blygsamt, då enligt departementschefens beräkningar summan av de fasta underhållsbidragen skulle komma att uppgå till högst en femtedel av landsbygdens andel av dessa skattemedel.

För att med automobilskattens tillhjälp bringa större rättvisa och jämvikt i landsbygdens väghållningstunga anse vi, att i framtiden en väsentligt större del av automobilskattemedlen måste komma det direkta underhållet till godo och vi vilja därför föreslå, att redan nu ett högre bidrag till detta ändamål anvisas än vad Kungl. Maj:t i proposition nr 170 föreslagit. Enär de föreslagna bestämmelserna likasom de nu gällande äro att betrakta som provisoriska och ett mera slutgiltigt ordnande av dessa skattemedels användning lärer få ske i samband med vägskattefrågans behandling, vilja vi för närvarande begränsa vårt yrkande till en höjning av procentalet med 5. Härigenom skulle det fasta underhållsbidraget komma att utgå med 15 procent å de vägdistrikternas kostnader, som i proposition angivas, och skulle av landsbygden tillkommande andel av automobilskattemedlen cirka en fjärdedel åtgå för ändamålet. För övriga behov skulle alltså med nu inflytande belopp finnas tillgängliga minst 10 miljoner kronor att utdelas efter hittills tillämpade grunder. Vi hålla före, att proportionen mellan de till ordinarie vägunderhåll utgående bidragen och de, som utgå till egentliga vägförbättringar, härigenom ingalunda rubbats i otillbörlig grad utan att snarare det tillgängliga medelsbeloppet motiverade en ytterligare förskjutning till underhållsbidragets fördel.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i den i Kungl. Maj:ts proposition nr 170 föreslagna förordning om fördelning av automobilskattemedel, att i 3 § 1 mom. a) orden »en tiondel» ändras till »tre tjugondelar».

Stockholm den 9 mars 1926.

Åke Ingeström.

Edw. Larson.